

From: Kohola Kaisu <kaisu.kohola@varha.fi>
Sent: perjantai 31. toukokuuta 2024 13.33
To: STM Kirjaamo
Subject: VN/24520/2023

Hei!

Varsinais-Suomen hyvinvointialue lähettää lausuntonsa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta. Lausuntopyyntönumeron diaarinumero VN/24520/2023. Pyydämme kohteliaimmin välittämään lausuntomme eteenpäin.

Lausunnon antaja: Soile Merilä, sosiaalityön johtaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

o **1. Lausunnonantajan organisaatio**

x Hyvinvointialue

o **2. Pidättekö hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita kannatettavina?**

x Kyllä

o Voit halutessasi esittää huomioita: Soveltamisala tarvitsee tarkennusta, esim. ikärajan ja vammaisen henkilön määritelmän suhteen. Lakia soveltaville tarvitaan ohjeistusta.

o **3. Päästäänkö esitetyillä muutosehdotuksilla esityksen tavoitteisiin?**

x Kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomiota: On huomioitava, että ikärajan poistaminen tekee vaikeaksi rajanvedon asiakkaiden välillä ja laajentaa palveluja myöntävän viranhaltijan vastuuta. Rahoituksen riittävyys tulee varmistaa, jos kun asiakasmäärät kasvavat vammaispalveluissa.

- **4. Ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset mielestänne kannatettavia? (Vammaispalvelulain 2 §)**

Kyllä

- Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen: On huomioitava se riski, että vammaispalvelun asiakkaalle arvioidaan riittäväksi sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, joita ei ole kuitenkaan tarpeeksi saatavilla, asiakas joutuu kuitenkin hakemaan vammaispalveluita. On myös pohdittava, voiko sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen puutteellisuus aiheuttaa tilanteen, jossa asiakkaat hakevat palveluja vammaispalvelujen piiristä? Taloudellisesti tämä olisi iso riski hyvinvointialueille. Peruspalvelujen määrärahojen loppuminen ei saa ohjata asiakkaita vammaispalveluihin.

- **5. Onko elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §)**

Kyllä osin

- Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen: Määritelmä on tulkinnanvarainen ja tämä aiheuttanee käytäntöjen poikkeavuutta eri hyvinvointialueilla.

- **6. Onko asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus mielestänne kannatettava? (Sosiaalihuoltolain 4 §)**

Kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen: Asiakkaan edun arvioiminen palvelun tarpeen näkökulmasta on tarpeellinen tarkennus ja selkeyttää palvelujen myöntämis- ja maksujen määräämisprosessia

- **7. Onko asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä niin sanottu suojasäännös mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momentti)**

-
-

Kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen : Säännös saattaa olla vaikeatulkintainen. Myös niin sanotut yhteisasiakkuudessa olevat voisivat hakea maksujen poistamista tai perimättä jättämistä.

o

o

8. Voit halutessasi esittää muita huomioita esityksestä:

4.2.1.1 Vaikutukset hyvinvointialueiden, kuntien ja valtion kustannuksiin: Kuten alkuperäisessä hallituksen esityksessä (HE 191/2022 vp) on todettu, tietopohjan puutteellisuus tuo epävarmuutta vammaispalvelulain taloudellisten vaikutusten arviointiin, koska useimpia laskentaan tarvittavia tietoja ei saada valtakunnallisista tilastoista tai rekistereistä. Taloudellisten vaikutusten arviointi on erityisen haasteellista myös sen vuoksi, että vammaispalveluiden piiriin tulevien uusien asiakkaiden määrää ei useimmiten voi suoraan arvioida tilastojen perusteella (esimerkiksi Kelan eläkkeensaajan hoitotukea voivat saada sekä sosiaalihuoltolain että vammaispalvelulain palveluiden piirissä olevat). Taloudellisten vaikutusten arviointiin liittyvästä epävarmuudesta huolimatta kustannuksista esitetään tarkat arviot, koska ne tarvitaan hyvinvointialueiden valtion rahoituksen laskentaan. Hyvinvointialue katsoo, että kustannusvaikutukset olisi laskettava uudelleen, jos niitä ei nyt lasketa vuoden 2023 lainsäädännön mukaisesti. On olemassa iso riski, että rahoitus ei riitä. Taloudellisten vaikutusten arviointi on epävarmalla pohjalla ja valtionrahoitus ei tule riittämään, jos se perustuu vanhoihin arvioihin.

Uutta vammaispalvelulakia tulkitsevan ja päätöksiä tekevän henkilön tulee tuntea erittäin hyvin sekä sosiaalihuoltolaki että vammaispalvelulaki, ja tulkintojen tulee olla linjassa sekä eri hyvinvointialueiden sisällä että niiden välillä, ja päätösten tulee perustua yksilölliseen harkintaan. Päätöksentekoprosessi monimutkaistuu ja vaatii paljon asiantuntemusta.

Lomakkeen alareuna

Ystävällisin terveisin

Kaisu Kohola
erityisasiantuntija
Järjestämisen palvelut

Varsinais-Suomen hyvinvointialue
PL 52, 20521 Turku
p. 044 089 1261
kaisu.kohola@varha.fi

www.varha.fi

